

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHEMENDAM-VOORBURG

Datum 20 december 2011

Onderwerp Raadsbrief: Sociale structuurvisie

Categorie B

Verseonnummer 668763 / 681097

Portefeuillehouder De heer Rensen en de heer Schellings

Behandeld door De heer Blanken

Samenvatting Diverse omstandigheden, trends en ontwikkelingen noodzaken tot het maken van strategische keuzes en meer samenwerking op de beleidsterreinen zorg, sociale structuur, jeugd, vrijwilligers en werk en inkomen. Wij noemen hier de economische situatie, de vergrijzing en de toenemende vraag naar zorg, maar deze opsomming is niet limitatief. Daarnaast wordt de noodzaak tot de ontwikkeling van een gemeenschappelijk strategisch beleidskader en een betere samenwerking ook ingegeven door interne processen, zoals de ontwikkeling van de regie-organisatie. Om aan deze ontwikkelingen tegemoet te komen gaan wij opdracht geven een sociale structuurvisie op te stellen, een sociale agenda en een integraal uitvoeringsprogramma.

Met de ontwikkeling van de sociale structuurvisie willen wij komen tot een strategisch kader voor de uitvoering van de gemeentelijke taken op het gebied van zorg, sociale structuur, jeugd, vrijwilligers, werk en inkomen. De sociale agenda beschrijft welke prioriteiten ons college heeft als het gaat om de uitvoering van de sociale structuurvisie in deze collegeperiode. Met het integrale uitvoeringsprogramma voor 2013 vullen we in hoe we de sociale agenda voor 2013 zullen realiseren. De visie, de agenda en het uitvoeringsprogramma zijn geen doel op zich maar een leidraad om de beschikbare capaciteit en middelen zo in te zetten dat we voor onze huidige en toekomstige inwoners binnen het sociale domein een optimale situatie creëren.

Om te komen tot een sociale structuurvisie voor de komende 12 jaar, een sociale agenda voor de rest van deze collegeperiode en een integraal uitvoeringsprogramma voor 2013 is een project gestart waaraan de afdeling JOS, SZ, SC en WVL deelnemen. Met deze raadsbrief willen wij uw raad hierover informeren.

1. Inleiding

De huidige economische situatie, de vergrijzing en de toenemende vraag naar ondersteuning en zorg, maar ook de nieuwe wettelijke taken die door het rijk bij de gemeente worden belegd (de decentralisaties) en diverse andere ontwikkelingen, maken dat wij ons op de toekomst moeten beraden. De rol van de gemeente in het sociale domein verandert en die verandering brengt

risico's en kansen met zich mee. Als we op de risico's willen anticiperen en de kansen optimaal willen benutten, zullen we strategische keuzes moeten maken en de vertrouwde manier van werken en besturen los moeten laten. Daar gaat dit project over.

Hoe bewerkstelligen we dat Leidschendam-Voorburg een sterke sociale structuur heeft en houdt, die ondersteunend is aan de aantrekkelijke en prettige woongemeente die we willen zijn. Dat betekent niet alleen goede voorzieningen, maar ook het scheppen van voorwaarden voor een sterke betrokkenheid van inwoners met de gemeenschap en het stimuleren dat mensen verantwoordelijkheid willen nemen voor elkaar.

Hoe zorgen wij ervoor dat onze inwoners niet alleen vandaag maar ook over twintig jaar nog kunnen rekenen op de noodzakelijke hulp en ondersteuning. Welke keuzes moeten wij vandaag maken om ervoor te zorgen dat de jeugd zich in de toekomst kan ontwikkelen tot gezonde en zelfredzame volwassenen. Met wie en hoe moeten wij samenwerken om onze taken binnen het sociale domein zo effectief en efficiënt mogelijk uit te voeren. Op deze en andere relevante vragen zal de sociale structuurvisie een antwoord moeten geven. De visie ontwikkelen we in overleg met onze maatschappelijke partners en inwoners, zodat het een visie van de stad wordt.

Met de ontwikkeling van de sociale structuurvisie willen wij komen tot een strategisch kader voor de uitvoering van de gemeentelijke taken op het gebied van zorg, sociale structuur, jeugd, vrijwilligers, werk en inkomen. Dat betekent in ieder geval dat in de toekomst geen afzonderlijke nota's meer zullen worden geschreven. Voor die beleidsvelden waar een wettelijke verplichting bestaat periodiek een nota te schrijven wordt een afzonderlijke paragraaf in de sociale agenda opgenomen, waarmee aan deze wettelijke verplichting wordt voldaan.

Dit kader wordt ontwikkeld binnen de bestaande kaders van de strategische visie, het coalitieakkoord 2010-2014

"Verantwoord vooruit", de financiële kaders van de Voorjaarnota 2011 en de efficiencykortingen op de decentralisatiebudgetten.

In de strategische visie heeft de gemeente gekozen voor de volgende toekomstvisie: "Wij kiezen voor een aantrekkelijke, groene woonstad met een evenwichtige bevolkingsopbouw. En wij werken aan een ambitieuze, moderne gemeentelijke overheid die ten dienste staat van de eigen bevolking en die gericht is op regionale samenwerking.

In het coalitieakkoord 2010 - 2014 is deze toekomstvisie verder aangescherpt: "Leidschendam-Voorburg is een aantrekkelijke, groene en duurzame stad, waarin jong en oud plezierig en veilig samenleven en werken. Een stad die bestuurd wordt door een efficiënt, ambitieus en modern bestuur dat ten dienste staat van de eigen bevolking, burgers nauw betreft bij ontwikkelingen en een goede (samenwerkings)partner is voor andere gemeenten in de regio".

In de strategische visie is aangegeven dat de gemeente ook werk maakt van de sociale dimensie van leefbaarheid. Gestimuleerd wordt dat er geen mensen buiten de boot vallen, dat iedereen een eerlijke kans krijgt en dat er goede sociale vangnetten zijn voor mensen die dat nodig hebben. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om mensen goed op de hoogte te brengen van de mogelijkheden. Wel wordt van de inwoners verwacht dat zij zelf het initiatief nemen daarvan gebruik te maken.

Het coalitieakkoord "Verantwoord vooruit" verwijst niet alleen naar een gezond financieel beleid, maar ook naar de eigen verantwoordelijkheid van bestuurders en inwoners. Om een sterke gemeente te kunnen zijn, moet iedere inwoner verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van rol, taak en bevoegdheid. De overheid kan niet alleen zorgdragen voor een goede sociale structuur, ook inwoners zullen daarin hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Daarom werkt de gemeente aan een overheid die meer samenwerkt om doelen te bereiken. Daarbij wordt ook gekeken naar de buurgemeenten en de regio. De gemeente neemt waar mogelijk steeds meer een regisserende en voorwaardenscheppende rol. Gezocht wordt naar samenwerkingsvormen met partners en bewoners; bedrijven en instellingen worden meer op hun eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid aangesproken. Met een anders sturende overheid krijgen eigen initiatief en improvisatievermogen meer ruimte. Waar nodig springt de gemeente bij, gericht op die mensen en zaken die extra aandacht en begeleiding nodig hebben.

In de huidige economische situatie wordt kritisch naar de rol van de overheid gekeken. Beleid zal nog effectiever moeten zijn in zijn resultaten dan in het verleden. Ook de demografische en sociale ontwikkelingen maken dat de rol van de overheid in de toekomst een andere is dan de afgelopen jaren. Het groeiende beroep op zorg en ondersteuning van een vergrijzende bevolking, kan niet alleen door de overheid worden vervuld. Voor de uitvoering van het beleid zal daarom steeds meer een beroep worden gedaan op het zelfoplossend vermogen en de creativiteit van inwoners en sociale verbanden. Daar moet de overheid dan wel maximale ruimte en voorwaarden voor bieden. Goede initiatieven uit de samenleving zullen aangemoedigd en waar mogelijk ondersteund worden. De overheid vraagt meer van haar inwoners en instellingen, maar omgekeerd mogen inwoners en organisaties zich ook gesteund voelen. Beleid zal kritisch worden geëvalueerd en waar mogelijk beëindigd. Beknopt generiek beleid moet de plaats innemen van de veelheid aan specifieke, vaak subjectgebonden, beleidskaders. Het beleid moet resultaatgericht zijn, zodat we invulling kunnen geven aan de regiefunctie.

Voorwaarde is dat de gemeente een visie vaststelt die inspirerend en bindend is, zowel voor de inwoners en maatschappelijke organisaties, maar ook voor de eigen bestuurders en medewerkers. Aldus kunnen de voorwaarden worden gecreeërd voor het maximaal benutten van de creatieve en zelfoplossende competenties die er in de lokale samenleving zijn.

2. Stand van zaken

Het resultaat van dit project is een kadernota sociale structuur. In de kadernota wordt de visie op de sociale structuur verwoord voor een periode van 12 jaar (drie collegeperiodes), een sociale agenda voor de collegeperiode tot eind 2014 en een integraal uitvoeringsprogramma voor het jaar 2013. Gekozen is voor een kadernota tot 2023 omdat voor het realiseren van doelstellingen binnen het sociaal domein soms een langere periode nodig is dan vier jaar. In de sociale agenda worden de concrete doelstellingen benoemd voor de resterende collegeperiode. Het integrale uitvoeringsprogramma verwoordt de concrete activiteiten waarmee de doelstellingen uit de sociale agenda jaarlijks worden gerealiseerd. In de kadernota zal naast de visie ook aandacht worden besteed aan de werkwijze waarop de ambtelijke organisatie en de maatschappelijke partners deze visie het beste kunnen waarmaken. De kadernota gaat niet over de inrichting van de ambtelijke organisatie. Wel wordt rekening gehouden met de principes van de regie-organisatie. Per collegeperiode zal een evaluatie van het beleid plaatsvinden. Deze evaluatie kan leiden tot een bijstelling van de sociale structuurvisie en de doelstellingen in de sociale agenda.

De inhoud van de kadernota, de sociale agenda en het uitvoeringsprogramma zijn nog niet bepaald. Wel wordt gedacht aan de volgende globale inhoudsopgave:

- a. In welke sociale staat bevindt de stad zich.
Hierbij worden de kerngegevens op de belangrijkste sociale thema's weergegeven zoals: bevolkingssamenstelling, wonen, werk, opleiding en inkomen, welzijn en gezondheid en leefomgeving. Sterkte/zwakte analyse; waar zijn we als gemeente sociaal sterk in en waarin niet?
- b. De belangrijkste trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het sociale domein van de stad.
- c. Conclusies en sociale opgaven die het zelfoplossend vermogen en van inwoners en instellingen kunnen vergroten.
- d. Welke rollen heeft de gemeentelijke organisatie (en bestuur) en welke rollen hebben maatschappelijke partners.
- e. Samenhang met de regio en de bestaande gemeenschappelijke regelingen
- f. Welke doelstellingen definiëren we in de sociale agenda voor de resterende collegeperiode tot 2014
- g. Welke activiteiten worden er opgenomen in het integrale uitvoeringsprogramma 2013 met de rollen van ambtelijke organisatie en maatschappelijke partners.

3. Financiën

Voor dit project is vooral sprake van kosten voor het interactieve proces met inwoners en maatschappelijke partners. Deze kosten worden geraamd op € 15.000 en worden gedekt uit het budget voor de invoering van de AWBZ.

4. Communicatie

Wij willen dat de kadernota sociale structuurvisie uiterlijk in juni 2012 door uw raad wordt vastgesteld. Dit heeft onder meer te maken met het gegeven dat na de zomer 2012 de aanbesteding van de eerste decentralisatie, namelijk delen van de AWBZ, moet worden aanbesteed. Voor deze aanbesteding is een gemeentelijke visie op het sociale domein noodzakelijk. Dit betekent dat een interactief proces met maatschappelijke partners en inwoners slechts beperkt kan plaatsvinden. Uiteraard is onze inzet erop gericht maatschappelijke partners en inwoners (waaronder de participatieraad) zoveel mogelijk bij het proces te betrekken. Gelet op de tijdsdruk zal dit op sommige momenten beperkt blijven tot het houden van inspraakbijeenkomsten over opgestelde conceptdocumenten. Met de participatieraad zal overleg gevoerd worden over de wijze waarop zij de inwoners bij het proces willen betrekken. De leden van uw raad worden uitgenodigd voor de besprekingen met de maatschappelijke partners en inwoners. De communicatie met de inwoners wordt gericht ingezet met de nadruk op digitale middelen. In samenspraak met de participatieraad wordt bepaald hoe we doelgericht en zoveel mogelijk digitaal kunnen communiceren met de inwoners.

5. Conclusie

Wij stellen uw raad voor kennis te nemen van deze informatieve brief.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

mw. mr. C.A. van der Burg
waarnemend secretaris

drs. J.W. van der Sluijs
burgemeester

Bijlage(n)

nr.	onderwerp
-	--